

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЦЕНТРАЛЬНА МЕТОДИЧНА РАДА

МАТЕРІАЛИ

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ЦЕНТРАЛЬНОЇ МЕТОДИЧНОЇ РАДИ ЗДМФУ**

СТРАТЕГІЇ

**ФУНКЦІОНУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ СИСТЕМИ
СУЧАСНОЇ МЕДИЧНОЇ ТА ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ
В УМОВАХ ВИКЛИКІВ СЬОГОДЕННЯ**

08 червня 2023 року, м. Запоріжжя

Запоріжжя, 2023

ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ НА КАФЕДРІ ФАРМАКОГНОЗІЇ, ФАРМАКОЛОГІЇ ТА БОТАНІКИ	141
С.Д. Тржецинський, В.І.Мозуль	
ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ ОТОРИНОЛАРИНГОЛОГІЇ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ	142
В.І. Троян	
УКРАЇНОЦЕНТРИЗМ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК ОСНОВА ПОБУДОВИ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ.....	143
О.Д. Турган	
ФУНКЦІЇ ТА СУЧАСНІ МОЖЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ НАУКОМЕТРИЧНИХ БАЗ ДАНИХ.....	145
Н.С. Тюркеджи, А.Ю. Толочко	
ПЕРСОНАЛІЗОВАНИЙ ПІДХІД ДО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ – ПОТРЕБА ВОЄННОГО СТАНУ	148
О.В. Усачова, Є.А. Сіліна, Н.В. Воробйова	
НАВЧАННЯ ТА ВИКЛАДАННЯ: АКТУАЛЬНІСТЬ ТА ЯКІСТЬ (З ДОСВІДУ РОБОТИ КАФЕДРИ СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ЗДМФУ)	149
І.Г. Утюж, Д.П. Сепетий, С.А. Козиряцька	
ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «БІОЛОГІЧНА ХІМІЯ» У СТУДЕНТІВ ІІ КУРСУ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 227 «ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ, ЕРГОТЕРАПІЯ».....	151
Є.Р. Федотов, Є.К. Михальченко, О.Ю. Черчесова	
ДОСВІД КАФЕДРИ АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ, ОПЕРАТИВНОЇ ХІРУРГІЇ ТА ТОПОГРАФІЧНОЇ АНАТОМІЇ У ВИКЛАДАННІ АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	152
М.С. Щербаков	
ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ ФТИЗІАТРІЇ І ПУЛЬМОНОЛОГІЇ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ	154
Р.М. Ясінський	

Викладачі кафедри знайшли час і на підвищення своєї професійної майстерності – пройшли курси підвищення кваліфікації «Організація навчального процесу на базі хмарних сервісів MS Office 365 та MS Teams для дистанційної та змішаної форми навчання».

Все зазначене дало підґрунтя для перегляду і оновлення методичного матеріалу за усіма дисциплінами з урахуванням актуальних питань сучасної практичної фармації, удосконалення педагогічних підходів до викладання дисциплін управлінсько-організаційного напрямку.

Таким чином, на сьогодні колектив кафедри управління та економіки фармації працює над удосконаленням форм навчання, оновлення навчально-методичних видань, підвищенням матеріально-технічної бази для розвитку нових наукових векторів практичної фармації.

Щодо пропозицій, то, на думку співробітників кафедри, найближчим часом є потреба в уніфікації документів облікового та звітного характеру, що призведе до усунення дублювання та вивільнить час для інших видів робіт.

ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ НА КАФЕДРІ ФАРМАКОГНОЗІЇ, ФАРМАКОЛОГІЇ ТА БОТАНІКИ

С.Д. Тржецинський (завідувач кафедри), В.І.Мозуль (доцент кафедри)

Ключові слова: науково-інноваційні підходи викладання.

В умовах воєнного стану заклади вищої освіти стають осередком, який дає змогу студентам отримувати не лише знання, але й психологічну підтримку, не втрачати відчуття приналежності до спільноти. Тому надзвичайно важливо гнучко підходити до організації навчальної роботи та налаштовувати освітній процес так, щоб він був комфортним і безпечним для студентів та викладачів.

У листі Міністерства освіти і науки України «Про організацію освітнього процесу» наголошено на необхідності організації навчання у закладах вищої освіти за допомогою дистанційної форми. Дистанційна форма організації освітнього процесу в умовах воєнного стану є найбезпечнішою та найоптимальнішою

На сьогодні нашому вищому медичному навчальному закладі освітній процес здійснюється у формі дистанційного або комбінованого навчання. Для досягнення оптимальних результатів застосовуються різноманітні методи – синхронне і асинхронне навчання. Перше має на увазі онлайн взаємодію викладача та студента з використанням засобів відеозв'язку, в той час, як асинхронний вид онлайн-навчання виключає прямий контакт студента з викладачем. При використанні дистанційного навчання саме студент виступає ініціатором і модератором. Ефективність освоєння курсу безпосередньо пов'язана з правильним вибором співвідношення форм і характеру подачі матеріалу, винесеного на аудиторне і самостійне вивчення. В оптимальному поєднанні форм і методів навчання полягає суть технології змішаного навчання. Однак при будь-якій пропорції поєднання перерахованих форм, вони повинні складати єдиний навчальний процес, а частина виноситься на самостійну роботу з дистанційним характером взаємодії з викладачем. В умовах реалізації освітнього процесу на викладачів вищих медичних закладів, крім колосальної відповідальності за якість навчання, збільшується й навантаження на нього. На практиці для оптимізації інформаційного забезпечення студентів на кафедрі надається студенту повна інформації організаційного характеру – відкритий доступ до робочої програми та критеріям оцінювання знань в тому числі самостійної роботи. На сайті кафедри розташований графік проведення практичних занять, лекцій, іспитів і заліків з дисциплін поряд з графіком дистанційних консультацій викладача. Значно зменшує навантаження на викладача наявність доступних студенту відео ресурсів із записом лекцій, семінарів, консультацій та презентаційних матеріалів до них. Це забезпечує можливість для студента у випадку пропуску аудиторного заняття з тієї чи іншої причини оптимізувати його самостійну роботу. Для студента на сайті кафедри є наявність різноманітних рекомендацій та докладних вказівок щодо здійснення самостійної навчальної діяльності, довідкових матеріалів із зразками звітів про виконання практичних

завдань, тестових завдань за типом КРОК. Як показує практика, це зменшує необхідність консультування студентів з питань виконання поточних завдань. Для дистанційної форми навчання на кафедрі зформований каталог посилань на ресурси мережі Інтернет дисципліни, що викладається. Значно скорочує завантаження на викладача і розвиток онлайн-ресурсів з дисципліни силами студентів, що дозволяє частково звільнити викладача від розробки контенту консультаційного та довідкового характеру. Цікавою методикою, яка також зменшує обсяг консультаційної роботи викладача, є використання самоконтролю. Суть її в тому, що по кожному розділу дисциплін на кафедрі студенту доступні тести та інші матеріали, за допомогою яких він може перевірити свій рівень освоєння дисципліни та підготовку до здачі підсумкової атестації. Використовує також традиційна методика проведення консультацій, де докладно роз'яснюється порядок виконання навчального завдання. Дані технології дозволяють студенту раціонально використовувати свій час і постійно оновлювати свої знання, самовдосконалюватися, осмислено сприймати і критично аналізувати теоретичний матеріал, активізують пізнавальну діяльність студентів - фармацевтів, підсилюють їхню мотивацію і концентрацію уваги, при цьому не перевантажують пам'ять студентів механічним заучуванням. Таке використання комплексу розглянутих заходів істотно скорочує витрати часу викладача на проведення навчального процесу в умовах дистанційного навчання.

Під час проведення онлайн-занять викладачі кафедри залучають студентів до активної роботи, висловлювання своїх ідей та пропозицій, надають можливість їм спілкуватися між собою.

Під час онлайн-занять кафедра проводить консультації зі студентами, навчальні та творчі заняття. Добираючи навчальні завдання, викладачі кафедри прагнуть уникнути одноманітності, репродуктивності, збільшивши кількість завдань творчого спрямування, щоб сприяти вивільненню позитивних емоцій, підтримці віри студентів у власні сили й можливості.

Оскільки використання групових, колективних форм роботи є ускладненим в умовах дистанційного навчання, викладачі кафедри роблять акцент на дискусійних, партнерських варіантах і формах актуалізації опорних знань та закріплення теоретичного матеріалу, що сприятимуть розвитку актуальних соціальної та громадянської ключових компетентностей.

ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ ОТРИНОЛАРИНГОЛОГІЇ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

В.І. Троян, професор, завідувач кафедри оториноларингології

Під час воєнного стану в Україні кафедра оториноларингології працює на дистанційній формі навчання, згідно робочих програм для студентів 4 курсу навчання освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр» зі спеціальності 222 «Медицина». Навчальний процес здійснюється дистанційно на базі платформи Microsoft Office 365, а саме MS Teams, MS Forms і складається з 7 практичних занять та диференційованого заліку з повною візуалізацією у синхронному та асинхронному онлайн режимах. З метою вдосконалення навчального процесу співробітниками кафедри було підготовлено та викладено на канал кафедри низку відеолекцій з дисципліни «Оториноларингологія» для україномовних та англomовних студентів на ресурсі MS Stream. Враховуючи актуальність висвітлення сучасних тенденцій в наданні медичної допомоги під час воєнного стану співробітниками кафедри також було підготовлено та викладено матеріал «Вогнепальні поранення ЛОР – органів. Особливості проведення ПХО» на ресурсі MS SharePoint.

Таким чином, дистанційне навчання надавало повний доступ до методичних, мультимедійних матеріалів, підручників та посібників кафедри, що забезпечує належний рівень навчально-методичного забезпечення кафедри.

З недовліків необхідно визначити проблему пов'язану з малим наповненням академічних груп іноземними студентами, що викликано припиненням їх навчання обумовленого воєнним станом в Україні.